

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16CoCsp/5/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223209491
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8223209491.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej, PhD. a sudcov JUDr. Branislava Brezu a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD., v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., zastúpenej: JUDr. Daniel Tarbaj, advokát, so sídlom Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, IČO 53 450 345, proti žalovanej: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpenej: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice – mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 863 017, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č.k. 8Csp/41/2023-65 zo dňa 27. júna 2024, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobkyňa má nárok voči žalovanej na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že, cit.:

„I. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 01.10.2012, v časti I., článok II. Poplatky, odsek 2., v znení: „Poplatok za upomienku je vo výške 25,- Eur za každú vystavenú upomienku.“ je neprijateľná.

II. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 01.10.2012, v časti I., článok III. Záverečné ustanovenia, odsek 3., v znení: „Dížník vyhlasuje, že sa oboznámil so súčasťami Úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, Úverové podmienky, Sadzobník a podmienky určené Zverejnením, za ktorých sa Bankový produkt v zmysle Úverovej zmluvy poskytuje, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Pre účely Úverovej zmluvy sa VOP rozumejú Všeobecné obchodné podmienky vydané Bankou s účinnosťou od 1.8.2002 a Úverovými podmienkami Obchodné podmienky Banky pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom účinné od 1.7.2007. Dížník ďalej vyhlasuje, že bol Bankou informovaný o skutočnostiach podľa § 37 ods. 2 Zákona o bankách.“ je neprijateľná.

III. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil skutkový stav, podľa ktorého na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 1.10.2012 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovanou bol poskytnutý úver vo výške 5.890,- eur s úrokovou sadzbou vo výške 9,9 % ročne, výška splátky 113,29 eur

mesačne, pri RPMN 12,35 %, priemerná RPMN 19,08 %, so splatnosťou prvej splátky dňa 10.11.2012, počet splátok 77 a konečnou splatnosťou úveru dňa 10.3.2019.

3. Predmetom žaloby bolo určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Právny vzťah účastníkov súd prvej inštancie posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu Zákona o spotrebiteľských úveroch, Zákona o ochrane spotrebiteľa a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka.

4. Čo sa týka zmluvnej podmienky, zmluvné dojednanie umožňuje veriteľovi uplatňovať zmluvnú pokutu vo výške 25,- eur za každú upomienku pri akomkoľvek omeškaní s úhradou (nezohľadňujúc výšku omeškanej pohľadávky). Predmetné znenie predovšetkým priamo neodkazuje na zákonné limity sankcií v § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka a nadväzujúci vykonávací predpis. K potrebe posudzovania vyváženosti, či nevyváženosti zmluvnej pokuty, resp. sankcie za omeškanie skryté pod pojmom „poplatok za upomienku“, je potrebné poukázať na znenie § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, ktorý medzi neprijateľne zmluvné podmienky radí dojednania, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. V danom prípade podľa názoru súdu nemožno prehliadnúť „práve neprimeranosť“ výšky poplatku za upomienku k nielen samotného spoplatňovaného úkonu/ „službe“ (a jej reálnych nákladov), ale aj k prípadnej akejkoľvek aj banálnej sume omeškaného záväzku, za účelom získania ktorej sa upomienka vyhotovuje. S poukazom na uvedené tak súd jednoznačne konštatoval, že predmetné dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, ako to predpokladá ust. § 53 Občianskeho zákonníka a dojednanie možno subsumovať ako istú odnož neprijateľnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutia, ktorými bola obdobná prípadne aj totožná zmluvná podmienka vyhodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve (rozhodnutia Krajského súdu v Prešove č.k. 15CoCsp/23/2020-154 zo dňa 11.2.2021, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 25CoCsp/17/2023 zo dňa 21.3.2024, ktorým odvolací súd potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Bardejov č.k. 5Csp/30/2022-138 zo dňa, 14.7.2023, či rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20CoCsp/10/2023 zo dňa 22.8.2023, ktorým odvolací súd potvrdil výrok Okresného súdu Prešov o neprijateľnosti totožnej zmluvnej podmienky v rozsudku č.k. 11Csp/72/2022-254 zo dňa 30.11.2022, kde súd prvej inštancie určil ako neprijateľnú totožnú zmluvnú podmienku vo vzťahu k tomuto veriteľovi. Odvolací súd v ostatnom rozhodnutí uvádza: „Poplatok za upomienku vo výške 25,- eur nie je v záujme spotrebiteľa. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie banky spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa.“

5. Čo sa týka druhej špecifikovanej zmluvnej podmienky, ktorú považovala za neprijateľnú, táto už bola opakovane vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 20CoCsp/10/2023 zo dňa 22.8.2023, kde odvolací súd vo vzťahu k totožne znejúcej zmluvnej podmienke uviedol, cit.: „Vo vzťahu k podmienke o oboznámení sa dlžníka so súčasťou zmluvy upravenej v časti I., čl. III. Záverečných ustanovení, bod 3 Zmluvy, je potrebné uviesť, že ak majú byť všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy, je potrebné vyjadriť s nimi súhlas. Dôkazné bremeno ohľadne existencie vôle spotrebiteľa byť viazaný nielen zmluvou, ale aj všeobecnými obchodnými podmienkami, ako aj skutočnosť, že spotrebiteľ bol s týmito podmienkami riadne oboznámený, zaťažuje dodávateľa, pričom pre preukázané oboznámenie sa nepostačuje len konštatovanie a vyhlásenie spotrebiteľa vo formulárovej zmluve o tom, že bol s obchodnými podmienkami oboznámený. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nemajú slúžiť na to, aby do nich často v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých sa predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú (napr. rozhodcovská doložka, dojednanie o zmluvnej pokute, vznik možného nepovoleného prečerpania a povinnosť platiť úrok s tým spojený). Všeobecné obchodné podmienky predstavujú rozsiahly, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročný text, vopred pripravený dodávateľom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť ich obsah. Z tohto dôvodu existuje nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ si nebude v čase uzavretia zmluvy vedomý svojich zmluvných povinností a zaviazže

sa tak k splneniu povinnosti, pri znalosti ktorej by k uzavretiu zmluvy nepristúpil. Ak banka uvedie podstatné obsahové náležitosti len v rámci rozsiahlych, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročných všeobecných obchodných podmienok, nemožno takémuto konaniu priznať právnu ochranu. Zmluvná podmienka, obsahom ktorej je vyhlásenie spotrebiteľa, že sa pred uzatvorením zmluvy oboznámil so zmluvnými podmienkami a súhlasí s nimi, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, pretože na spotrebiteľa sa prenáša dôkazné bremeno v otázke, či sa pred uzatvorením zmluvy s predloženými zmluvnými podmienkami skutočne oboznámil.“ Predmetnou zmluvnou podmienkou dochádza k prenosu dôkazného bremena na spotrebiteľa a práve takéto (skryté) prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potencióálnemu uplatneniu jeho práv, keďže už len v dôsledku takejto zmluvnej podmienky môže byť odradený od prípadného podania podnetov alebo návrhov štátnym orgánom. Taktiež dochádza k prenášaniam dôkazného bremena v otázke oboznámenia sa so základnými informáciami, ktoré sú potrebné pre posúdenie vhodnosti úveru v kontexte jeho majetkových a finančných možností.

6. Podľa § 298 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) určil neprijateľnosť uvedených zmluvných podmienok, pretože zakladajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a neboli medzi stranami individuálne dohodnuté. Žalobkyňa pred podpisom samotnej zmluvy nemala možnosť vylúčiť túto časť textu zo zmluvy. Možnosť žalobkyne ovplyvniť obsah vopred pripravených zmluvných podmienok predložených žalovaným na podpis je úplne iluzórna.

7. Námietku žalovanej o neprípustnosti žaloby, pretože zmluvný vzťah medzi stranami sporu už netrvá, považoval súd za ne dôvodnú. Žalobkyňa sa domáhala určenia právnej skutočnosti, nie určenia, či tu právo je alebo nie je ku dňu vyhlásenia rozsudku (napr. vlastnícke právo). Nie je prípustné domáhať sa určenia práva do minulosti, avšak v prejednávanom prípade nešlo o takúto žalobu. Domáhať sa určenia právnej skutočnosti - neplatnosti zmluvnej podmienky je možné aj pri zmluvných vzťahoch, ktoré už skončili. Výsledok takéhoto konania môže pre stranu sporu založiť právo napr. na náhradu škody, vydanie bezdôvodného obohatenia, zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia a pod.

8. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná z dôvodu, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (Článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), konanie malo inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam § 365 ods. 1 písm. f) CSP a z dôvodu, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) namietajúc arbitrárnosť rozhodnutia súdom prvej inštancie a vo vzťahu k väčšine rozhodujúcich právnych otázok sporu sa súd uspokojil len s odkazom na rozhodnutia vyšších inštancií. Citovaným rozhodnutiam nezodpovedali také námietky, aké boli vznesené žalovanou proti uplatneným žalobným nárokom. K hlavnému konfliktu so zaručeným právom žalovanej na spravodlivé súdne konanie došlo rezignáciou súdu prvej inštancie na riadnu aplikáciu relevantných hmotnoprávných noriem týkajúcich sa neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktoré boli nahradené jeho svojvoľnými úvahami a kritériami, ktoré nemajú žiadnu zákonnú oporu. Základnou právnou normou na posúdenie neprijateľnosti zmluvných podmienok je § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Základné znaky hypotézy relevantnej právnej normy pre posúdenie prijateľnosti zmluvných podmienok, najmä značná nerovnováha a požiadavka dôvery, boli vysvetlené viacerými všeobecne uznávanými rozhodnutiami Súdného dvora EÚ. Z odôvodnenia rozhodnutia vôbec nie je zrejmé, ako bola zmluvná úprava konfrontovaná s právnym postavením, ktoré by spotrebiteľke vyplývalo zo všeobecne záväzných právnych predpisov a v komparácii s ktorým, by jej zmluvná pozícia mala byť zásadne nevýhodnejšia. Aj v prípade zmluvnej podmienky o poplatku za upomienku súd prvej inštancie nevykonal žiaden z testov, ktoré úniová judikatúra predpisuje pre skúmanie atribútu značnej nerovnováhy. Preventívne a sankčné pôsobenie dojednania, ktoré je z povahy spojené s protiprávnym správaním spotrebiteľa súd nebral na zreteľ a nebral na zreteľ ani oprávnené záujmy veriteľa, najmä jeho legitímny záujem na riadnom splácaní úverovej pohľadávky. Žalobkyňa netvrdila a nepreukazovala, že napadnutou zmluvnou podmienkou boli porušené jej práva, a teda v kontexte rozsudku C-415/11 nepreukázala, že je zmluvné postavenie bolo horšie ako zákonné.

10. Čo sa týka zmluvnej podmienky o oboznámení sa so súčasťami zmluvy, súd prvej inštancie vyslovil názor o prenášaní dôkazného bremena, vôbec ho však nekonfrontoval s procesnou obranou, že to nielen nie je zámerom príslušného ustanovenia ale takéto prenášanie pojmov v mantineloch platného práva neprichádza do úvahy. Otázka dôkazného bremena je riešená predovšetkým normami procesného práva, ktoré neumožňujú žiadne svojvoľné, jednostranné prenášanie dôkazného bremena na iný subjekt právneho vzťahu. napadnuté zmluvné ustanovenie „neprenieslo“ na žalobkyňu žiadne dôkazné bremeno, ale slúži výlučne na unesenie nášho vlastného dôkazného bremena o tom, akými zmluvnými dokumentmi bol sformovaný obsah zmluvného vzťahu medzi žalobkyňou a našou bankou a obsah vzájomných práv a povinností, ak je takáto otázka významná pre rozhodnutie o veci samej. Nič v predmetnom ustanovení nemá za následok, že súd by bol povinný akceptovať akýkoľvek záver o inkorporácii nepriamych zmluvných dojednaní ako nesporný a nepochybniteľný, naopak, táto môže byť predmetom prieskumu a dokazovania ako ktorýkoľvek iný aspekt zmluvného vzťahu s plnou možnosťou pre spotrebiteľa realizovať všetky procesné oprávnenia, ktoré mu priznáva právny poriadok. Navrhol, aby odvolací zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu poukázala na rozsudky Súdneho dvora EÚ vo veciach C-243/08; C-137/08; C-472/11, ktoré ukládajú povinnosť súdu skúmať neprijateľné zmluvné podmienky. Žalobkyňa poukázala aj na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu SR k nastolenej otázke. Navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

13. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

14. Podľa § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak obchodník nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi obchodníkom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

15. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

16. Podľa § 53a ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie obchodníkovi z dôvodu takejto podmienky, obchodník je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Obchodník má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca obchodníka. Ak sa rozhodnutie súdu podľa odseku 1 týka len časti zmluvnej podmienky, obchodník je povinný splniť povinnosť uvedenú v odseku 1 v rozsahu tejto časti.

17. Podľa § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

18. Podľa § 298 ods. 1, ods. 2 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná obchodníkom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie obchodníkovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

19. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.¹⁾

20. Súdny členský štát môžu judikovať, ktoré zmluvné podmienky sú nekalé (porov. C-237/02, *Freiburger Kommunalbauten*, cit.: „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované nato, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle Článku 3 ods. 1 Smernice 93/13 ako nekalú.“). Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napríňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Neprijateľnú zmluvnú podmienku súd nemodifikuje. Nič by neodradzovalo nečestného dodávateľa od pokračovania v používaní neprijateľnej zmluvnej podmienky, keďže by súd zmenou zmluvnej podmienky vlastne udržiaval nečestnú obchodnú prax (porovnaj rozsudok Súdneho dvora vo veci C-618/10)

21. Základnou charakteristikou neprijateľných podmienok je, že spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. To znamená, že dodávateľovi priznávajú silnejšie právne postavenie ako spotrebiteľovi. Nekalosť zmluvných dojednaní je v takomto prípade potrebné posúdiť s ohľadom na povahu plnenia (tovaru alebo služieb) zo zmluvy, na všetky okolnosti v dobe uzavretia zmluvy a všetky ostatné podmienky spotrebiteľskej zmluvy alebo iné zmluvy, od ktorých je spotrebiteľská zmluva závislá.

22. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp.zn. III.ÚS 124/2020 z 15.4.2020, ktorým odmietol ústavnú sťažnosť proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, vyslovil právny názor cit.: „26. Obiter dictum ústavný súd na podporu záverov v napadnutom rozsudku poukazuje na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) a na doslova kľúčovú Smernicu Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), najmä jej čl. 6, podľa ktorého sa členské štáty majú postarať, aby nekalé (neprijateľné) podmienky spotrebiteľov nezaväzovali. V tejto súvislosti je vhodné spresniť, že čl. 6 ods. 1 má kogentnú povahu. Okrem toho treba zdôrazniť, že podľa judikatúry Súdneho dvora predmetná smernica ako celok predstavuje opatrenie nevyhnutné na splnenie poslanca zvereného Európskej únii, najmä na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celej Európskej únii (uznesenia Súdneho dvora C-76/10, bod 50). Vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana, ktorú smernica zabezpečuje, jej čl. 6 musí byť považovaný za ustanovenie, ktoré je rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré v rámci vnútroštátneho právneho poriadku majú právnu silu noriem verejného poriadku (rozsudok Súdneho dvora C-40/08, bod 52). Podstata noriem verejného poriadku

spočíva okrem iného v tom, že na nich musí súd trvať vždy za každých okolností. Ak má preto súd predmetom konania napadnutú zmluvnú podmienku podľa čl. 6 smernice, už by nemali byť pochybnosti o potrebnej intenzite záujmu spotrebiteľa na vyhlásení (určení) zmluvnej podmienky za neprijateľnú a že je tento záujem právny a naliehavý. Tento záujem je daný z povahy veci. Zmluvnú podmienku, ktorá bola súdom vyhlásená (určená) za nekalú, treba v zásade chápať tak, že nikdy neexistovala, takže nemôže voči spotrebiteľovi vyvolávať účinky. Určenie nekalej povahy tejto podmienky súdnym rozhodnutím musí v zásade viesť k navráteniu jeho právnej a skutkovej situácie, v ktorej by sa spotrebiteľ nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala (rozsudok Súdneho dvora, Veľká komora, v spojených veciach C-154/15, C-307/15 a C-308/15, bod 61). Uvedený rozsudok prispel k odstráneniu pochybnosti o spätných účinkoch rozhodnutia súdu o určení neplatnosti zmluvnej podmienky a tieto účinky z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky nemožno v zásade z hľadiska reštitúcie vzťahov časovo obmedzovať (body 72. a 73.). Žalobu o určenie možno uplatniť už pri potencionálnej hrozbe vzniku ujmy (napr. C-374/14, bod 95, tiež C-34/13, bod 42). Existuje teda možnosť domáhať sa vyhlásenia zmluvnej podmienky z preventívnych dôvodov (bez práva na reštitučné plnenie). Zo súdnej kontroly nie sú vylúčené ani zmluvné klauzuly, ktorých obsahom nie je právo na plnenie a s ktorými by bolo kumulatívne uplatnenie reštitučných práv na plnenie problematické až nemožné. Členským štátom patri procesná autonómia, no špecifiká súdnych konaní nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá spotrebiteľom musí byť poskytnutá podľa ustanovení Smernice 93/13 (pozri v tomto zmysle rozsudok C-377/14, bod 50., tiež rozsudok C-34/13, body 52. a 53., ako aj citovaných judikatúru). Ak spotrebiteľ vyvolá individuálny súdny spor o posúdenie zmluvnej podmienky, či nie je neprijateľná, súd ex officio zohľadňuje všetky okolnosti prípadu, aby sa dopracoval k finálnemu záveru, a to nielen z dôvodu individuálnej ochrany spotrebiteľa, ale v záujme dôležitého spoločenského cieľa. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodujúce, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky (posudzuje sa, či zmluvná podmienka je z objektívneho hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa), ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú, t. j. či tak činí počas plnenia záväzkov zo zmluvy alebo až následne. Danosť právneho záujmu na zabezpečení právnej istoty, ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami nie je časovo limitovaná a takýto stav trvá, až kým dodávateľ neukončí používanie neprijateľnej zmluvnej podmienky (C-618/10, bod 52). Existujú dva dominantné spôsoby, ktorými môžu spotrebiteľia docieľiť ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Ten prvý je založený na žalobe osobitného subjektu proti dodávateľovi so záväznosťou pre každého (abstraktná kontrola podľa § 301 a Civilného sporového poriadku) a druhý spôsob predpokladá individuálny spor spotrebiteľa. Obidva postupy sledujú rovnaký cieľ zbaviť spotrebiteľov účinkov neprijateľných zmluvných podmienok. V prípade individuálneho sporu na rozdiel od abstraktnej kontroly sa zmluva v prípade pochybnosti o jej obsahu vykladá v prospech spotrebiteľa (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Rozsudok o určení konkrétnej zmluvnej podmienky za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti v individuálnej veci predstavuje pre naplnenie právnej istoty spotrebiteľa štandardný prostriedok ochrany. Bez toho, aby boli dotknuté práva z premlčania, takýto rozsudok predstavuje popri právnej istote o povahe zmluvnej podmienky aj základ pre prípadné ďalšie práva spotrebiteľa (napr. právo na reštitučné plnenie, právo na satisfakciu, právo na postúpenie pohľadávky vzniknutej plnením na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky) a má aj celospoločenský význam, pretože pre dodávateľa vzniká povinnosť ukončiť používanie judikovanej neprijateľnej podmienky (§ 53a Občianskeho zákonníka).“

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp.zn. 7Cdo/149/2020 zo dňa 24.8.2022 konštatoval, cit.: „K námietkam nevykonateľnosti rozhodnutia o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok obsiahnutých vo všeobecných zmluvných podmienkach platných do dňa 4. októbra 2012 dovolací súd zdôrazňuje, že i keď dovolateľka v priebehu konania poukázala na to, že uvedené zmluvné podmienky platili len do uvedeného dátumu a predložila súdu všeobecné podmienky platné od 21. septembra 2012, v obsahu výrokoch rozsudku boli zmluvné podmienky, ktoré vyhlásil za neplatné jasne identifikované, čo je rozhodujúce, t.j. účelom rozsudku je dosiahnutie nepoužívania neprijateľných podmienok ako takých, bez ohľadu na to akých zmlúv sú súčasťou, v akom konkrétnom dokumente sú uvedené, kedy boli vydané, ako dlho majú platiť, rozhodujúci je ich neprijateľný obsah. Pokiaľ i je v rozsudku uvedené, že sú súčasťou všeobecných zmluvných podmienok žalovanej platných do dňa 4. októbra 2012, nič to nemení na tom, že obsah týchto podmienok je neprijateľný, tým neplatný a ďalej sa používať nemôže, t.j. nemôže byť súčasťou neskorších podmienok, resp. zmlúv a pod.. Zjednodušene povedané, zmyslom a účelom rozhodnutia súdu prvej inštancie, resp. jeho jednotlivých výrokov bolo vyhlásenie zmluvných

podmienok s obsahom v nich definovaných za neplatné, bez možnosti ich ďalej používať. Z rovnakého záveru vychádzal aj odvolací súd, keď uviedol, že uvedením zmluvných úverových podmienok vo výroku rozhodnutia dochádza k ich špecifikácii a uvedenie rozsahu, v akom tieto úverové zmluvné podmienky sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou.“

24. S poukazom na uvedené právne ustanovenia a citovanú judikatúru a princíp právnej istoty vyplývajúci z Čl. 2 ods. 2 Základných princípov CSP, odvolací súd konštatuje, že v zmysle aktuálnej právnej úpravy sa spotrebiteľ domnievajúci sa neprijateľnosti zmluvných dojednaní v ním uzatvorenej spotrebiteľskej zmluve môže bez ďalšieho (predovšetkým bez potreby naliehavého právneho záujmu, či uplatňovania iných práv, ktorých uplatnenie by malo svoj základ v určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky) domáhať voči dodávateľovi ochrany svojich práv žalobou o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve podľa § 137 písm. d) CSP v spojení s § 53 ods. 1, 4 a 5, Občianskeho zákonníka, § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3 a 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a § 298 ods. 1 CSP. Vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v každom prípade je daný naliehavý právny záujem spotrebiteľov na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok, a to bez toho, aby ho bolo potrebné osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo z citovaného § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

25. Vo vyššie uvedených intenciách je potrebné považovať namietajúcu nedôvodnosť žaloby za neopodstatnenú odvoláciu námietku. Slovenská republika sa zaviazala zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí sp. zn. C-473/00 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa Čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS.

26. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky naplnia nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá, alebo je v rozpore s ratio legis zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktorému po materiálnej stránke dodané nie je a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súdom prvej inštancie bol správne zistený skutkový stav a zo zisteného skutkového stavu boli vyvodené správne právne závery vo vzťahu uplatňovaného nároku žalobcu o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Odvolací súd nezhliadol dôvody pre zopakovanie vykonaného dokazovania na nariadenom pojednávaní a rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario).

28. K námietke o nesprávnom právnom posúdení podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010). Táto odvolacia námietka naplnená nebola.

29. Vo vzťahu k poplatku za upomienky vo výške 25,- eur sa odvolací súd stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že sa jedná o poplatok, ktorý je svojou výškou v zjavnom nepomere k samotnému spolatňovanému úkonu/službe a jej reálnych nákladov. Súd prvej inštancie tiež poukázal správne na skutočnosť, že v zmysle predmetného zmluvného dojednania by upomienka mohla byť vystavená a spolatnená pri akomkoľvek omeškaní a teda sa jedná o sankciu, ktorá nie je primeraná. Kým úrok vyjadruje cenu za úver, poplatky sú cenou za tzv. vedľajšie plnenie. Ak však má poplatok obstať z hľadiska súdnej kontroly podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, musí ísť o plnenie,

ktoré je pre spotrebiteľa skutočné, ktoré má svoj význam, alebo inými slovami povedané, má pre spotrebiteľa pridanú hodnotu. A contrario plnenie, ktoré prevažne nie je v záujme spotrebiteľa, je plnením, za ktoré môže ísť o poplatok neprijateľný. Upomienka nemôže mať sankčný charakter. V opačnom prípade by mala skutočne povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné a netransparentné. Zmyslom upomienky je upozornenie a súčasne výzva pre dlžníka, aby si dodatočne splnil svoju povinnosť, s plnením ktorej je v omeškaní. Účelom zaslania upomienky nemôže byť získanie majetkového prospechu vo forme finančnej sankcie voči spotrebiteľovi ako dlžníkovi, ktorá by prinášala majetkový prospech dodávateľovi. Nepochybne je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že možné náklady spojené s vyhotovením upomienky a jej zasláním sú nepochybne nižšie ako poplatok vo výške 25,- eur. Tento poplatok nemožno chápať ani ako poplatok za službu, teda za plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi.

30. Vo vzťahu k podmienke o oboznámení sa dlžníka so súčasťou zmluvy upravenej v časti I., čl. III. Záverečných ustanovení, odsek 3, je potrebné uviesť, že ak majú byť všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy, je potrebné vyjadriť s nimi súhlas. Dôkazné bremeno ohľadne existencie vôle spotrebiteľa byť viazaný nielen zmluvou, ale aj všeobecnými obchodnými podmienkami, ako aj skutočnosť, že spotrebiteľ bol s týmito podmienkami riadne oboznámený, zaťažuje dodávateľa, pričom pre preukázané oboznámenie sa nepostačuje len konštatovanie a vyhlásenie spotrebiteľa vo formulárovej zmluve o tom, že bol s obchodnými podmienkami oboznámený. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nemajú slúžiť na to, aby do nich často v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých sa predpokladá, že pozornosť spotrebiteľa najskôr uniknú (napr. rozhodcovská doložka, dojednanie o zmluvnej pokute, vznik možného nepovoleného prečerpania a povinnosť platiť úrok s tým spojený). Všeobecné obchodné podmienky predstavujú rozsiahly, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročný text, vopred pripravený dodávateľom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť ich obsah. Z tohto dôvodu existuje nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ si nebude v čase uzavretia zmluvy vedomý svojich zmluvných povinností a zaviazá sa tak k splneniu povinnosti, pri znalosti ktorej by k uzavretiu zmluvy nepristúpil. Ak banka uvedie podstatné obsahové náležitosti len v rámci rozsiahlych, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročných všeobecných obchodných podmienok, nemožno takémuto konaniu priznať právnu ochranu. Zmluvná podmienka, obsahom ktorej je vyhlásenie spotrebiteľa, že sa pred uzatvorením zmluvy oboznámil so zmluvnými podmienkami a súhlasí s nimi, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, pretože na spotrebiteľa sa prenáša dôkazné bremeno v otázke, či sa pred uzatvorením zmluvy s predloženými zmluvnými podmienkami skutočne oboznámil.

31. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudky tunajšieho súdu sp. zn. 17CoCsp/46/2022 zo dňa 31.1.2023, 3CoCsp/35/2022 z 6.12.2022 a 20CoCsp/10/2023 zo dňa 22.8.2023, sp.zn. 13CoCsp/30/2024 zo dňa 10.4.2025 vo veciach podaných žalôb proti rovnakému dodávateľovi Slovenskej sporiteľne ako v prejednávanej veci, v ktorých boli právoplatné potvrdené výroky o neprijateľnosti uvedených zmluvných podmienok.

32. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok postupom podľa § 387 CSP potvrdil ako vecne správny.

33. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP podľa procesného výsledku konania. V odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).